

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

ՄՈՆԹԵ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ
ԺԱՅՌԱՓՈՐ ԴԱՄԲԱՐԱՆՆԵՐԸ

**Գրքի հրատարակությունը հովանավորել են
Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը
և «Մոնթե Մեքոնյան» հիմնադրամը**

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК
РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
ИНСТИТУТ АРХЕОЛОГИИ И ЭТНОГРАФИИ

АРХЕОЛОГИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ АРМЕНИИ

16

УРАРТСКИЕ
ПАМЯТНИКИ

ВЫПУСК
III

МОНТЕ МЕЛКОНЯН

УРАРТСКИЕ ПОГРЕБЕНИЯ В СКАЛАХ.
ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ

С. А. ЕСАЯН, Л. Н. БИЯГОВ, С. Г. АМАЯКЯН, А. Г. КАНЕЦЯН

БИАЙНСКАЯ ГРОБНИЦА В ЕРЕВАНЕ (2)

А. С. ПИЛИПОСЯН, Л. Е. ХАЧАТРЯН

ВАНТОСПСКОЕ ПЕЩЕРНОЕ ЗАХОРОНЕНИЕ ГЕХОВИТА

Р. А. МКРТЧЯН, П. С. АВЕТИСЯН

ПАЛЕОАНТРОПОЛОГИЧЕСКИЕ МАТЕРИАЛЫ ИЗ
УРАРТСКИХ ПОГРЕБЕНИЙ
В ИСТОРИКО-АРХЕОЛОГИЧЕСКОМ КОНТЕКСТЕ 8—6 ВВ. ДО Н. Э.

ИЗДАТЕЛЬ: ВОЕННО-НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ "АЙКАКАН БАНАК"
ЕРЕВАН 1995

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԸ

16

ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ
ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐ

ՊՐԱԿ
III

ՄՈՆԹԵ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ ԺԱՅՌԱՓՈՐ ԴԱՄԱՐԱՆՆԵՐԸ.
ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

♦

Ս. Ա. ԵՍԱՅԱՆ, Լ. Ն. ԲԻՅԱԳՈՎ, Ս. Գ. ՀՄԱՅԱԿՅԱՆ, Ա. Գ. ԿԱՆԵՑՅԱՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԻԱՅՆԱԿԱՆ ԴԱՄԱՐԱՆԸ (2)

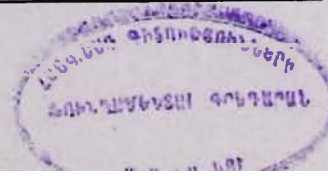
♦

Ա. Ս. ՓԻԼԻՊՈՍՅԱՆ, Լ. Ե. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
ԴԵՂՀՈՎՏԻ ՎԱՆՏՈՍՊՅԱՆ ՎԻՄԱՓՈՐ ԴԱՄԱՐԱՆԸ

♦

Ռ. Ա. ՄԿՐՏՉՅԱՆ, Պ. Ս. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ
ՈՒՐԱՐՏԱԿԱՆ ԴԱՄԱՐԱՆՆԵՐԻ
ՀՆԱՄԱՐԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԸ Մ. Թ. Ա. 8-6-ՐԴ ԴԴ.
ՊԱՏՄԱՀՆԱԴԻՏԱԿԱՆ ԿՈՆՏԵՔՍՏՈՒՄ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ՝ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ» ՌԱԶՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԵՍ
ԵՐԵՎԱՆ 1995

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ

Խմբագրական կոլեգիա՝

Բ. Ն. ԱՌԱՐԵԼՅԱՆ, Ա. Ա. ԲԱԼԱՆԹԱՐՅԱՆ, Գ. Հ. ԿԱՐԱՄԱՆՅԱՆ,
Է. Վ. ԽԱՆՁԱԴՅԱՆ, Ա. Ա. ԵՍԱՅԱՆ

Պրակի պատասխանատու խմբագիր՝
ՍԻՄՈՆ ԳԵՎՈՐԳԻ ՀՄԱՅԱԿՅԱՆ

THE ARCHAEOLOGICAL MONUMENTS AND SPECIMENS OF ARMENIA
16

MONTE MELKONIAN

URARTIAN ROCK-CUT TOMBS: A DESCRIPTION AND ANALYSIS

S. A. YESAYAN, L. N. BIYAGOV, S. G. HMayakian, A. G. KANETSIAN

A BIAynian GRAVEYARD IN YEREVAN (2)

A. S. PHILIPSIAN, L. E. KHATCHATRIAN

VANTOSPIAN ROCK-CUT TOMB AT GEKHOVIT

R. A. MKRTCHIAN, P. S. AVETISIAN

PALAEoANTHROPOLOGICAL MATERIALS FROM URARTIAN BURIALS IN THE HISTORICAL AND
ARCHAEOLOGICAL CONTEXT OF THE 8TH—6TH CENTURIES B. C.

Մ 537 Ուրարտական ժայռափոր դամբարանները, նկարագրություն և վերլուծություն (Մոնթե Մելքոնյան (անգլերենից թարգմանեց Ա. Ա. Ժամկոչյանը)): Երեանի բիայնական դամբարանը (Ս. Ա. Եսայան, Լ. Ն. Բիյագով, Ս. Գ. Հմայակյան, Ա. Գ. Կանետյան): Գեղիովտի վանտոսպյան վիմափոր դամբարանը (Ա. Ս. Փիլիպոսյան, Լ. Ե. Խաչատրյան): Ուրարտական դամբարանների հնամարդաբանական նյութերը մ. թ. ա. 8–6-րդ. դդ. պատմահնագիտական կոնստեքստում (Ռ. Ա. Մկրտչյան, Պ. Ս. Ավետիսյան): —Եր.: Հրատարակիչ՝ «Հայկական բանալի» ռազմագիտական հանդես, 1995, 107 էջ, 42 նկար: (Հայաստանի հնագիտական հուշարձանները, հ. 16, Ուրարտական հուշարձաններ, պրակ III):

Սույն պրակում քննության են առնվում ուրարտական վիմափոր դամբարանները, որոնք հայտնի են Արևմտյան Հայաստանի տարածքից, ինչպես և մեր հանրապետության տարբեր շրջաններից: Այստեղ հրապարակվում է նաև Երեանի բիայնական դամբարանի նյութը: Պրակում քննարկված են այդ դամբարանների հատակագծերի և հորինվածքների, ինչպես և հնամարդաբանական և հնագիտական նյութերի համատեղ վերլուծության հետ առնչվող բազմաթիվ հարցեր:

Գիրքը հասցեագրված է հայ ժողովրդի, Հին Արևելքի մշակույթների, կրոնի և պատմության մասնագետներին:

Գրքի վերահրատարակության իրավունքը պատկանում է «Մոնթե Մելքոնյան» հիմնադրամին:

Պրակի վերջնապարզների համար օգտագործված գրչանկարները վերցված են Բ. Բ. Պիտրովսկու «Վանի թագավորություն» և «Ուրարտուի արվեստը» գրքերից:

ԳՄԴ 63.4 (2Հ)

© «Մոնթե Մելքոնյան» հիմնադրամ

© ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ

[650pp]

Հրատարակիչ՝ «Հայկական բանակ» ռազմագիտական հանդես:
Հրատարակչական խումբ. քաղաքագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Հ. Ա. Բոթանջյան (ղեկավար),
Վ. Խ. Բաղդասարյան (խմբագիր), Դ. Ա. Չիլինգարյան (խմբագիր),
Ռ. Խ. Գևորգյան (տեխնիկական և գեղարվեստական խմբագիր),
Ա. Հ. Նարազյան (ձևավորող նկարիչ):

Համակարգչային աշխատակազմ. Ա. Հ. Աթոյան (համակարգչային գեղարվեստական ձևավորում),
Մ. Հ. Թադևոսյան, Ռ. Ե. Ղարիբյան,
Բ. Ջ. Ասատրյան, Մ. Ա. Բախրիկյան, Ա. Ա. Կյուրեղյան, Է. Ա. Մարգարյան:

Издатель: военно-научный журнал "Айкакан банак".
Издательская группа: доктор политических наук, профессор Г. С. Котанджян
(руководитель),
В. Х. Багдасарян (редактор), Д. С. Чилингарян (редактор),
Р. Х. Геворгян (технический и художественный редактор),
С. О. Нараян (художник-оформитель)

Компьютерный персонал: С. О. Атоян (компьютерное художественное оформление),
М. А. Тадевосян, Р. Е. Гарибян,
К. З. Асатрян, М. С. Байрихан, С. С. Кюреган и Э. С. Маргарян

Հանձնվել է շտրվածքի 5.06.1995: Ստորագրվել է տպագրության 29.06.1995: Թուղթը՝ օֆսետային:
Ֆորմատը՝ 60x90 1/8: Հրատարակչական 13,0 մամուլ (7,5-ը՝ տեքստ, 5,5-ը՝ նկարներ), պայմանական տպագրական 13,5 մամուլ:
Տառատեսակը՝ «Թայմս» և «Բայթիկա»: Տպագրությունը՝ օֆսեթ: Տպաքանակը՝ 300: Գինը՝ պայմանագրային:
Շարվածքը կատարվել է ՀՀ ՁՈՒ-ի ԳԵ հաշվողական կենտրոնում:
Տպագրվել է Մխիթար Սեբաստացու անվան կրթական համալիրի տպարանում:

Сдано в набор 5.06.1995. Подписано к печати 29.06.1995. Бумага офсетная.
Формат 60x90 1/8. Издательских 13,0 листов (7,5 текста, 5,5 рисунков). Условно-печатных 13,5 листов.
Шрифт "Таймс" и "Балтика". Печать офсетная. Тираж 300. Цена договорная.
Набор осуществлен в ВЦ ГШ ВС РА.
Напечатано в типографии образовательного комплекса им. Мхигара Себастиа.